ПЕРСПЕКТИВИ ВИРОЩУВАННЯ САФЛОРУ В УМОВАХ ПРАВОБЕРЕЖНОГО ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ

ГОРДИНА Н.Ю., аспірант*
Національний університет біоресурсів і природокористування України
e-mail: g8natag3@gmail.com

Останніми роками кліматичні умови вирощування сільськогосподарських культур в Україні, як і у світі загалом, стрімко змінюються. Зберігається тенденція до збільшення території із недостатньою кількістю опадів, клімат вже став більш посушливим на всій території України. У зв'язку з цим виникає гостра потреба у посухостійких і водночас рентабельних культурах. Однією із таких культур, на нашу думку, є сафлор красильний (*Carthamus tinctorius L.*), досить жаростійка культура, що здатна витримувати тривалу посуху і в умовах подальшого прогнозованого потепління може зайняти достойне місце серед традиційних сільськогосподарських культур.

Сприятливі умови для отримання дружніх сходів та формування сталих врожаїв забезпечуються за умови ранніх строків сівби при температурі на глибині загортання насіння від 3 до 4°С. До тепла сафлор особливо вимогливий у фази цвітіння і дозрівання. Разом з тим сходи його витримують зниження температур до – 5 – 6 °С. До ґрунтів сафлор не вимогливий. Рослина стійка проти бур'янів, не гине навіть в умовах сильної засміченості.

Середня урожайність насіння становить 10 – 12 ц/га, за сприятливих умов до 20 ц/га і більше.

Сафлор має достатньо високий рівень рентабельності виробництва – знижує навантаження на ґрунт, тому є гарним попередником. Такі біологічні особливості, як нетривалий вегетаційний період та висока посухостійкість, роблять його культурою цілком придатною для вирощування не тільки на Півдні і Сході нашої країни, а й на решті території України.

Експериментальні польові дослідження закладено в стаціонарному досліді кафедри рослинництва у ВП НУБіП України "Агрономічна дослідна станція" (с. Пшеничне, Білоцерківського р-ну, Київської обл.). Висівали сорти сафлору Добриня, рік реєстрації 2015 та сорт Сонячний, рік реєстрації 2001. Вже на восьмий-десятий день були отримані дружні й рівномірні сходи.

Сорти, за характеристикою оригінатора – Інституту олійних культур НААН України, високопродуктивні, стійкість проти посухи – 6 , полягання – 7, обсипання – 7, хвороб – 5 балів. Олійність насіння сягає до 33% - 34%. Сорти за умов ґрунтової та повітряної посухи здатні формувати високий урожай.

За прогнозами Інституту олійних культур площа посівів сафлору в Україні зросте з 1,2 тис. га у 2015 до 5,5 тис. га у 2025, тож сафлор цілком може стати альтернативою традиційним олійним культурам – соняшнику, ріпаку, сої.

**Науковий керівник: доктор с.-г. наук, професор Каленська С.М.*